

SPIS RZECZY

I

Temat z natury sporny — Pierwszy głos sprzeciwu: Czy pytanie filozoficzne nie uzyskuje odpowiedzi? — Po drugie: Problematyczność przedmiotu. Co to jest „to, co spotykane”? Czy można dociec tego, co niepojęte? — Po trzecie: Nauki szczegółowe a całość rzeczywistości — Po czwarte: Do czego nadać się może to, co niczemu nie służy? 11

II

Aspekt „filozoficzny” — Przeciętnie biorąc *nie zwykło się* filozofować — Wstrząs przez śmierć i Erosa — Niewspółmierność wobec praktycznego działania — Zrozumiałość próby usunięcia tej niezgodności — Pocieszające dodanie otuchy przez Brentanę. 18

III

Bliskość artystycznego oraz religijnego aktu wobec filozofowania — Pozorne urzeczywistnienia i zafalszowania. Religia i magia. Sztuka i „rozrywka” — Beztroska „robotnika partyjnego”, niebezpieczeństwo sofisty. „Interesy codzienności” i „próżność mniemań” (Hegel). 24

IV

Sprzeciw wobec totalistycznych roszczeń świata pracy — W jakim sensie „wyłącznie” filozofia jest „wolna” (Arystoteles)? — Wolność i poznanie w ogóle. Miejsce schronienia dla zajmowania się prawdą — Dlaczegoż to filozofowanie jest w swoisty sposób „teoretyczne”? — Badający naukowiec nie milczy, lecz pyta. Złoto filozoficznego milczenia w srebrnej walucie słowa naukowego — „Prostota” filozofowania bardziej wymagająca niż naukowa „obiektywność” — Filozoficzny sposób bycia „krytycznym” — „Używać” i „rozkoszować się” (Augustyn) — Filozofia, kontemplacja, miłujące rozważanie. 29

V

Co to znaczy „pełne sensu samo w sobie”? — Być dobrym do czegoś w całości osobowego istnienia — Trudność argumentacji — „Doniosłość” poznawania w strukturze ludzkiego istnienia: syć się bytem. „Widzieć lub zginąć” (Teilhard de Chardin). „Czego nie widzą ci...” — Filozoficzna *theoria* a *visio beatifica* — Całość rzeczywistości a natura ducha. Istnienie w obliczu wszystkiego, co jest — „Co to jest: coś rzeczywistego?” (Arystoteles) — „Pojąć fakt w całości” (Whitehead).

40

VI

„Z bogów żaden nie filozofuje” (Platon). Filozofia oznacza brak mądrości — Niepoznawalność przedmiotu filozofowania — Poznawanie a pojmowanie — „Rzeczywistość rzeczy jest samym ich światłem” (Tomasz z Akwinu) — Świetlistość tego, co istnieje, jest dostępna doświadczeniu — Różnica wobec marksizmu — Stworzonność świata jako podstawa zarówno jego poznawalności, jak i niepojmowalności — Przeciwno agnostycznej rezygnacji i racjonalistycznej pysze.

48

VII

Filozofia „kłopotem dla wszystkich” (Jaspers) — *Scientific philosophy* — Rejestr punktów oskarżenia — Droga bez końca w filozofowaniu, tak jak w ludzkim istnieniu — Na czym polega doskonałość poznania? „Ścisłość to fantom” (Whitehead) — „Rozumiejący wgląd i mądrość w równej mierze zbędne” (Eliot) — Nauka jako odkrycie, filozofia jako przypomnienie — Styczność dzisiejszego sposobu stawiania pytań w nauce i w filozofii.

55

VIII

Podjąć wyzwanie — Język filozofii a „jasność” wypowiedzi — Nadużycie języka przez filozofów — Filozofia a poezja — Wyraźność a precyzja — Język a terminologia — To, co zdumiewające w realności „protokołowanej” — Stosunek do empirii — Prawomocność poprzez powrót do doświadczenia. Niczego nie pomijać.

64

IX

Włączenie do rozważań informacji ponadracjonalnych — Nie „filozofia”, lecz osoba filozofująca — Objawienie, przekaz

tradycji, wiara, teologia — To, co problematyczne w filozofii „bezzalożeniowej”. „Elementy wiary” u J.-P. Sartre’a — Bła-
 hość sofistyki akademickiej — Czy filozofujący chrześcijanin
 może nie uwzględniać prawdziwości wiary? — Dwie odpo-
 wiedzi: Wierzący nie może filozofować (Heidegger), filozofu-
 jący nie może wierzyć (Jaspers) — Absolutyzacja pytajnego
 charakteru filozofowania, absolutyzacja niezależności filozo-
 fowania: i jedno, i drugie sprzeciwia się pojęciu filozofii
 przekazanemu od czasów Platona do Kanta — Trudno opisać
 przyporządkowanie w akcie filozofowania między tym, co się
 wie, a tym, w co się wierzy. Analogia ze strukturą polifonicz-
 ną. Widzenie i słyszenie. Zachowanie spokoju wobec konflik-
 tów — To, co decyduje: Urzeczywistnienie otwartości na
 całość tego, co istnieje.

71

Przypisy

82